

การสร้างสรรค์เทคนิค งานการออกแบบแฟชั่น (Material and Techniques For Design)

รหัสวิชา : FAS3201

ผศ.ดร.สุวิธร์ สาดสังข์

'ผ้าบาติก' อารยธรรมสำคัญ
จากอินโดนีเซีย สู่งานหัตถศิลป์ล้ำค่า
ของประเทศไทย

ผ้าบาติก หรือเรียกอีกอย่างว่า
ผ้าปาเต๊ะ เป็นคำที่ใช้เรียกผ้า
ชนิดหนึ่งที่มีวิธีการทำโดยใช้
เทียนปิดกั้นส่วนที่ไม่ต้องการให้
ติดสี และใช้วิธีการแต้ม ระบาย
หรือย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสี
เท่านั้น

batik

Design, Style & History

FIONA VERLOQUE

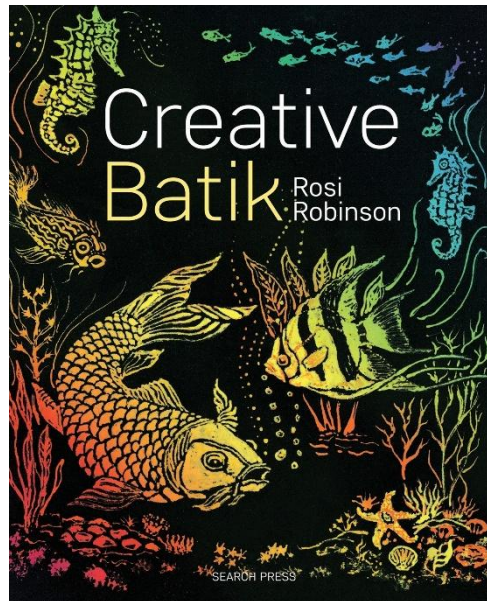
Thames & Hudson

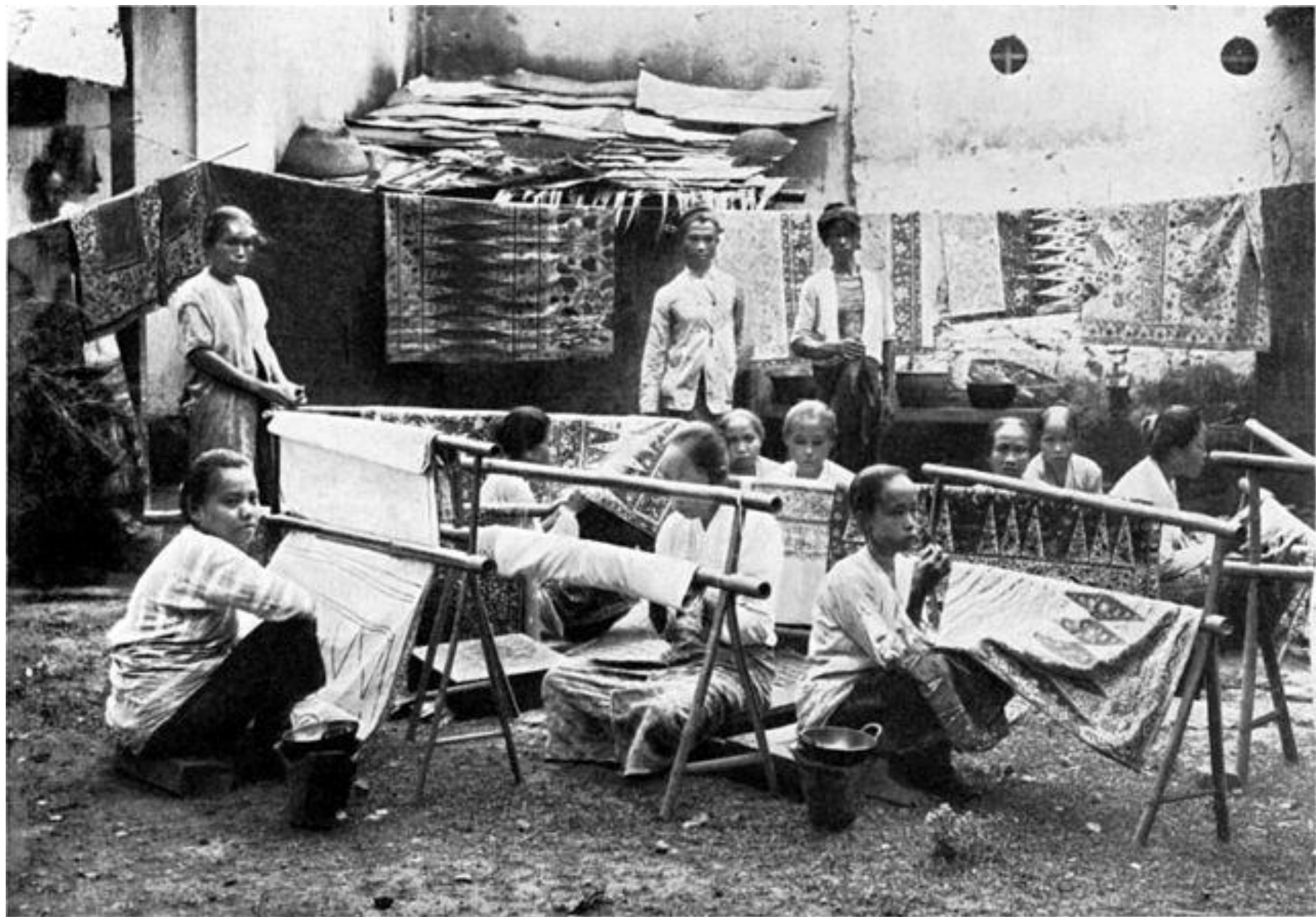
เมื่อย้อนกลับไปคำว่าบาติก {**Batik**} หรือปาเต๊ะ
เดิมเป็นคำในภาษาชวาที่ใช้เรียกผ้าที่มีลวดลายที่
เป็นจุด คำว่า “ ดิก ” มีความหมายว่า เล็กน้อย
หรือจุดเล็ก ๆ มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า ตริ
ดิก หรือ ตาริดิก ดังนั้นคำว่า บาติก จึงมี
ความหมายว่าเป็นผ้าที่มีลวดลายเป็นจุด ๆ

ลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของผ้าบาติกที่ยังคงอยู่ก็คือ **จะต้องมีวิธีการผลิตโดย
ใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสีหรือปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสีซ้ำอีกเป็น**

มาตรฐาน

แหล่งกำเนิดของผ้าบาติกมาจากไหนยังไม่เป็นที่ยืนยันแน่ชัด แต่นักวิชาการชาวยุโรปหลายคนยังเชื่อว่า **กำเนิดขึ้นในประเทศอินเดีย แล้วจึงแพร่หลายเข้าไปในอินโดนีเซีย** ทว่าอีกหลายคนบอก **ว่ามาจากอียิปต์ หรือเปอร์เซีย** และแม้ว่าจะมีการค้นพบผ้าบาติกที่มีอายุเก่าแก่ในประเทศอื่นๆ ทั้งอียิปต์ อินเดีย และญี่ปุ่น แต่บางคนก็ยังเชื่อว่า**ผ้าบาติกเป็นของดั้งเดิมของอินโดนีเซีย** โดยยืนยันจากรากศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกวิธีการ และขั้นตอนการทำผ้าบาติกว่าเป็นศัพท์ภาษาอินโดนีเซีย อีกทั้งจากการศึกษาค้นคว้าของนักประวัติศาสตร์ชาวดัตช์ยังสรุปไว้ว่า การทำสรงบาติก หรือสรงปาเต๊ะ เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนติดต่อกับอินเดีย ดังนั้นจุดเริ่มต้นของวัฒนธรรมนี้น่าจะมีเค้าลางมาจากอินโดนีเซียเป็นสำคัญ ก่อนที่จะถูกเผยแพร่ไปยังชาติอื่น ๆ รวมไปถึงพื้นที่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยด้วยเช่นกัน

ผ้าบาติกคือสายสัมพันธ์ระหว่างไทย และ

ชวาอย่างแท้จริง ในรัชสมัยสมเด็จพระ

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ยังเคยได้เสด็จ
เยือนชวาอย่างเป็นทางการเมื่อปีพุทธศักราช
2413 ซึ่งนับเป็นการเสด็จพระราชดำเนินไปทรง
เจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศเป็นครั้งแรก
จากนั้นยังได้เสด็จชวาอีกครั้งในปีพุทธศักราช
2439 และ 2444 โดยแต่ละครั้งพระองค์จะเสด็จ
พระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการเขียนผ้า
บาติกอันเป็นหัตถศิลป์ที่เลื่องชื่อของชวาเสมอ
และทรงซื้อผ้าบาติกกลับมาเป็นจำนวนมาก
รวมทั้งมีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายด้วย ทำให้ทรงมีผ้า
บาติกเท่าที่ค้นพบได้กว่า 300 ผืน ผ้าเหล่านี้มี
ความโดดเด่นในแง่ของความงดงาม และองค์
ความรู้ทางประวัติศาสตร์

ลายของผ้าบาติก โดยส่วนมากแล้วจะเป็น
ลวดลาย และสีที่อิงจากธรรมชาติ และ
อัตลักษณ์วัฒนธรรมรอบตัวของแต่ละ
ชุมชนที่นำเสนอความเป็นภาคใต้ได้อย่างดี

การเขียนเทียน การลงเทียน

การสร้างบล็อกจุ่มเทียนด้วยแท่นพิมพ์

ความโดดเด่นของผ้าบาติกจึง
อยู่ที่การใช้สี และลวดลายที่
คมชัดของภาพที่สามารถบอก
อะไรได้หลายอย่างทั้งถิ่นที่มา
วัฒนธรรม ความเป็นอยู่
ธรรมชาติ ไปจนถึงเอกลักษณ์
ของแหล่งผลิต หรือกระทั่ง
ความรู้สึกนึกคิดของคนใน
ท้องถิ่นนั้น ๆ จึงนับได้ว่าผ้า
บาติกได้รวมอารยธรรมของ
ความเป็นภาคใต้เอาไว้ได้อย่าง
สมบูรณ์แบบ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำผ้าบาติก

1. ผ้ามัดสลิน ผ้าปาน ผ้าฝ้าย
2. กรอบไม้บาติก
3. เทียนขี้ผึ้งผสมพาราฟินสำเร็จ
4. ปากกาเดินเทียน (จันตึ่ง) เลือกเบอร์ 0 หรือ เบอร์ 2
5. ลายผ้าบาติก ดินสอ 6 B
6. โซเดียมซลิเกต (เคลือบสี)
7. สีบาติก
8. แปรงทาสีขนาด 1 นิ้ว
9. เต้าไฟฟ้า
10. หม้อเคลือบทนความร้อนสูง
11. หม้อต้มน้ำ
12. ไม้สำหรับคนผ้า
13. พู่กัน เบอร์ 4,6,12 หรือตามถนัด

เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ การทำผ้าบาติก

เทียนขี้ผึ้งผสมพาราฟิน
พร้อมใช้ (เมื่อเปิดไฟให้ร้อน)

สีบาติก "โยฮัน" สีย้อมเย็น

โซเดียมซิลิเกต

เทียนขี้ผึ้งผสมพาราฟิน

Contemporary Southern Batik by OCAO

งานแสดงนิทรรศการแฟชั่นผลิตภัณฑ์และออกแบบผ้าไทยร่วมสมัย
สิงหาคม ๒๕๖๑

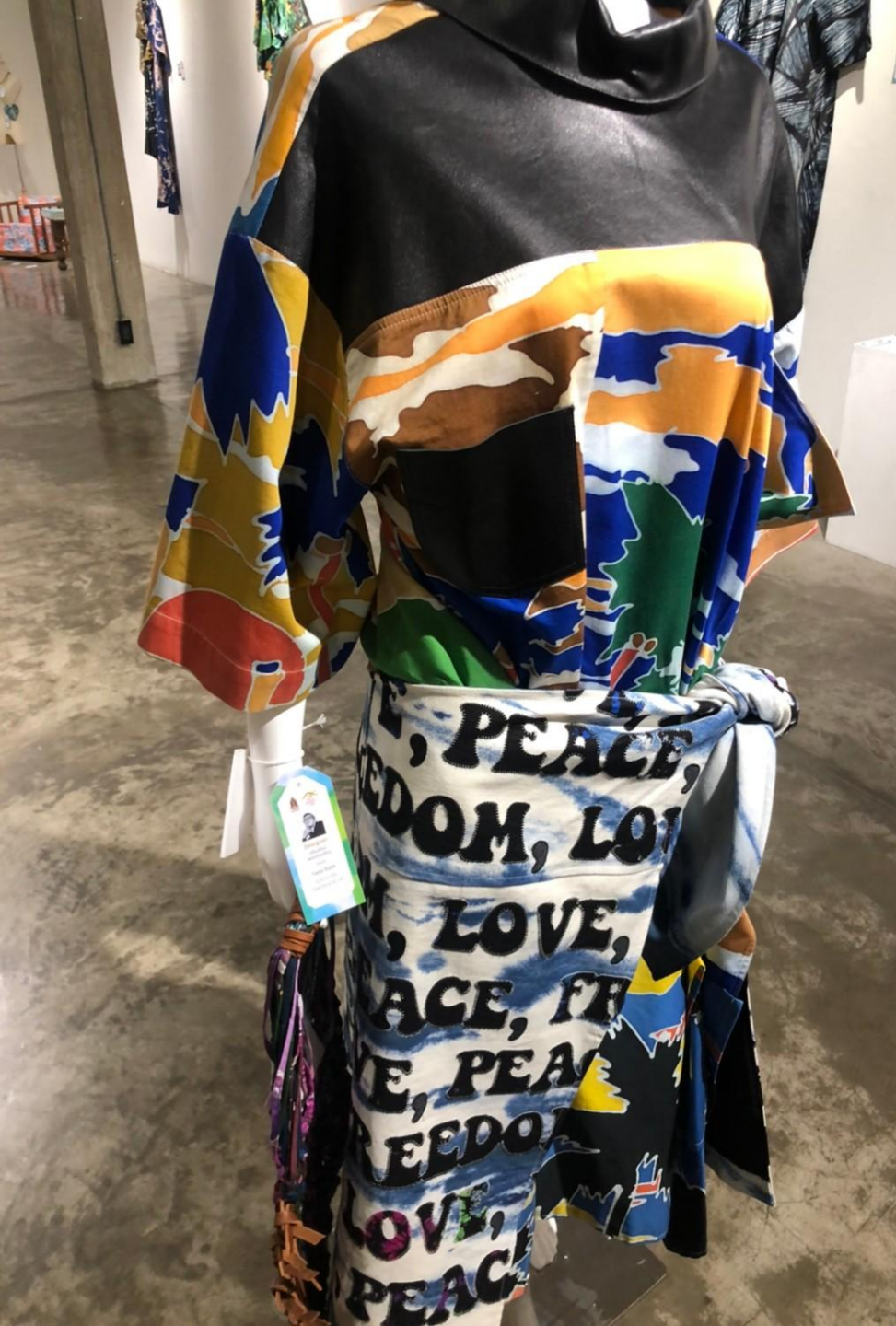

แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานผ้าบาติกและเครื่องแต่งกาย

1. คิดถึงธรรมชาติ กลับสู่ **ORIGIN** ถิ่นฐานบ้านเกิดภูมิปัญญา รากเหง้า วัสดุพื้นถิ่น การนำธรรมชาติผสมผสานนวัตกรรม พังค์ชันการใช้งานสู่ยุคใหม่การพัฒนาสิ่งเก่าและสิ่งใหม่ผสมผสานเข้าด้วยกัน
2. วัฒนธรรมท้องถิ่น เรื่องเล่า ตำนาน คำกล่าวขานพ่อแม่แม่แก่ พหุวัฒนธรรมแหล่งภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมารุ่นสู่รุ่นถ่ายทอดเรื่องราวกล่าวขานในมุมมองใหม่ ผสานจิตวิญญาณคนรุ่นเก่าสู่การสืบสานในคนรุ่นใหม่อย่างเปิดเผยและกระจ่าง
3. เทคนิคการสืบค้น ในอดีต การนำวิธีการแต่เดิมมาพัฒนาในรูปแบบ นวัตกรรม เทคโนโลยี การสร้างความแตกต่างที่เข้าใจง่ายและสามารถส่งเสริมให้ท้องถิ่นชุมชนเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน
4. การหลอมรวมวัฒนธรรมดั้งเดิมนานาชาติการผสมผสานวัฒนธรรมหลากหลายถิ่นฐานจากการสืบค้น เพื่อนำแนวทางมาพัฒนาต่อยอดความคิดที่หลากหลาย
5. วัสดุ และเทคนิคสมัยใหม่ผสมผสานให้เกิดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และส่งเสริมให้มีการพัฒนาแนวทางผลงานที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร

แนวทางการสร้างสรรค์ลวดลายผ้าบาติกและเครื่องแต่งกาย

6. สไตลรูปแบบ โครงสร้าง สีเส้น วัสดุ เทคนิค ที่มีเอกลักษณ์การออกแบบเฉพาะตัวทำให้เกิดมุมมองและไอเดียทางการออกแบบที่แปลกใหม่ เป็นทางเลือกที่ผสมผสานความคิดที่แสดงถึงตัวตน
7. กลุ่มผู้บริโภคที่หลากหลาย การหาผู้บริโภคที่แปลกใหม่เพิ่มเติมแต่ยังคงรักษาสถานกลุ่มเก่าโดยการผสมผสานความชอบ และสไตล์ผลงานที่ยังคงเอกลักษณ์ภูมิปัญญาแต่ใช้วิธีการถ่ายทอดการสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่จนเกิดความน่าสนใจที่แตกต่าง
8. คิดนอกกรอบ คิดต่าง คิดกว้าง และย้อนคิด สร้างมุมมองใหม่แต่ไม่ลืมว่าสิ่งเก่าคือสิ่งใหม่ในอดีตที่น่าสนใจมาก่อน

NATURAL

TECHNIQUE

STYLE

PAINT

LINE

SHAPE & FORM

แนวทางการสร้างสรรค์งาน BIFW2025

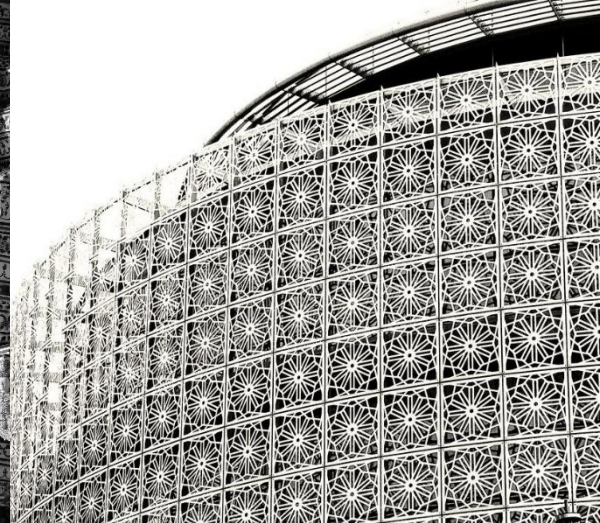
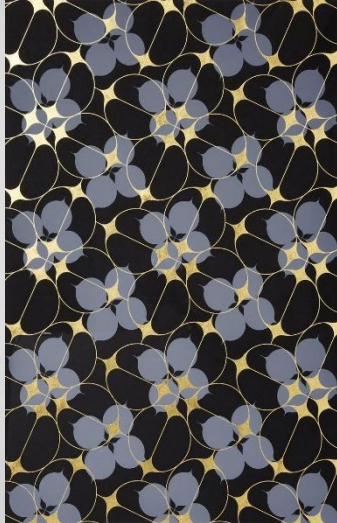

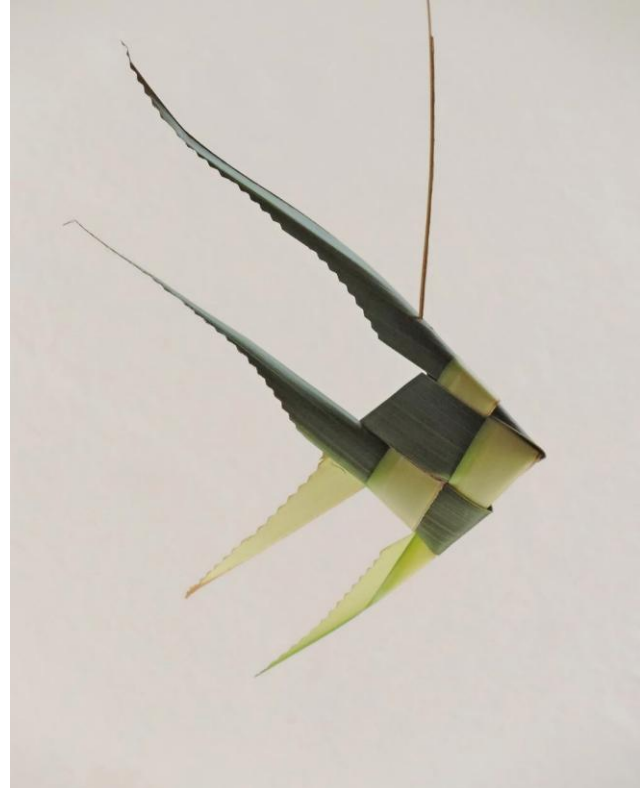
Material Board

MATERIAL & TECHNIQUE

THEME & COLOR WAY

生生不息

FASHION *At*

服装设计师 "陈冠中" 设计 "生生不息" 系列服装。设计灵感来源于自然界的生命力和循环不息的规律。服装采用天然环保材料，结合传统工艺与现代设计，展现出一种和谐、宁静的氛围。系列包括长袍、连衣裙、外套等，整体风格简约而不失优雅，适合各种场合穿着。

PLUS - PLUS - BEAR - BOY

Soul Solace A/W 24/25 the collection

mood/color story

Soul Solace A/W 24/25

With winter comes the classic cozy layers, boss girl vibes and the outdoor chills.
Soul Solace aims at creating a collection for A/W by keeping the contemporary winter trends in mind.

FABRIC PATTERN DEVELOPMENT

Using the fabric on a tree and record the shadow of the tree on the fabric through the sunlight

Uncover the tree shadow patterns, break the pattern down and rearrange it

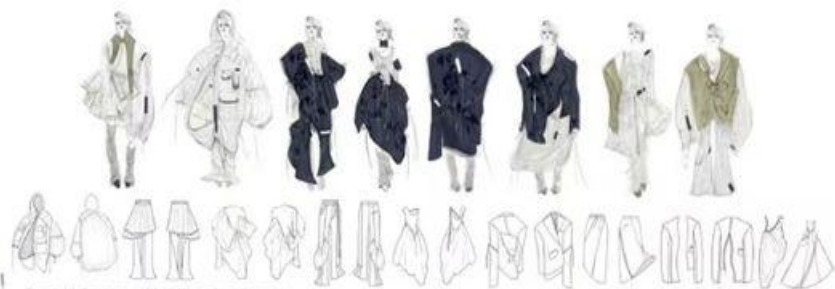
After last wearing and sewing

Embroidery stand reveal

ACCESSORY COLLABORATION

cooperate with Punctum!

To simulate the flowing structure of the wind blowing through the garment, the weight of the body is used to its the dress

Uncover the tree shadow patterns, break the pattern down and rearrange it

DETAIL

INSPIRATION
INSPIRATION
INSPIRATION

48

2x

84

BLAU'S WARRIOR
BLAU'S WARRIOR

URBAN SPORTSWEAR

BEAUMONT ANXIETY

FABRIC DRAPING

Removable detailing/removable
adjustments. This idea of fully
removable torso comes from the idea
of transparency vs. what is the wear
layer. One person may want a
full garment the other may want
something different.

Removable detailing/removable
adjustments. This idea of fully
removable torso comes from the idea
of transparency vs. what is the wear
layer. One person may want a
full garment the other may want
something different.

Minimal feel describing
beings added to a robust
designed piece.

Overload to our
amounts of being to
make the wear
described in heavy
fabric weighed
down by the
garment but then
mind is weighed
down by their
thoughts.

Exaggerated detail
weight over long
weight with drag
weight down sleeve
and to pump
weight down
designed piece.

Technical features
inspired by straight
pocket expansion
buckles/rings/rings.

Red stitching
extremely minimal
not at all stitching
reference to show
single line from
a previous mind.

Describing some
thing beautiful I
truly inspired
prints mixed with
handwriting.

Describing something
beautiful & describing
repeating.

Custom
coloring
ing, color
given.

WHAT
LESS
YOU
YOU
SILLY
PROBLEM IS ONLY
YOU OVER REAL EVERYTHING
THINKING YOU KNOW WHAT
UPSETS YOU I THINK YOU
SHOULD LEAVE NOE A WILL
LEAVE ONE DAY NOT NOT
WILL

